

Gotowość i umiejętności Polaków w zakresie udzielania pierwszej pomocy

Warszawa, lipiec 2003 r.

- Ponad połowa Polaków w wieku 15 i więcej lat (56%) negatywnie ocenia swoje umiejętności udzielania pierwszej pomocy ratującej życie. Badani przekonani o tym, że ich umiejętności są wystarczające stanowią dwie piąte społeczeństwa (41%) – przy czym mniej niż jedna dziesiąta (8%) ocenia swoje umiejętności jako zdecydowanie wystarczające, natomiast jedna trzecia (33%) wypowiada się na ten temat umiarkowanie.
- Niemal wszystkie osoby, które nie wyrażają gotowości udzielenia pierwszej pomocy, są przekonane, że ich umiejętności nie są wystarczające aby ratować życie (94%). Częściej niż inne grupy krytycznie o swoich umiejętnościach w tym zakresie mówią też gospodynie domowe (76%), rolnicy (64%) a także respondenci najslabiej wykształceni (63%). Z kolei o posiadaniu wystarczających dla udzielania pierwszej pomocy umiejętności, częściej niż pozostali, mówią robotnicy (54%), mieszkańcy miast 20-100 tysięcznych (50%) oraz badani gotowi udzielać takiej pomocy (49%). Wyraźnie częściej są to mężczyźni (48%) niż kobiety (36%).
- Ponad cztery piąte Polaków deklaruje, że gdyby zaistniała taka konieczność, to udzieliliby pierwszej pomocy (84%), przy czym dwie piąte badanych (41%) jest zdecydowanie przekonanych, że tak właśnie by postąpiło i niemal taki sam odsetek (43%) odpowiada, że raczej udzieliłoby pierwszej pomocy. Ponad jedna dziesiąta społeczeństwa (13%) odpowiada, że takiej pomocy by nie udzieliła.
- Praktycznie wszyscy badani (98%), którzy swoje umiejętności udzielania pierwszej pomocy określają jako wystarczające stwierdzają gotowość udzielenia takiej pomocy. Częściej niż pozostali twierdzą tak też przedstawiciele kadry kierowniczej i specjaliści (96%) oraz robotnicy (90%). Z kolei badani przekonani o tym, że ich umiejętności udzielania pierwszej pomocy są niewystarczające (23%), osoby najstarsze – w wieku 60 i więcej lat (21%) a także emeryci, renciści oraz gospodynie domowe (po 19%) to ci, którzy częściej niż pozostali stwierdzają, że nie udzieliłoby pierwszej pomocy. Kobiety (17%) odpowiadają tak prawie dwukrotnie częściej niż mężczyźni (9%).
- Trzy czwarte badanych (74%) prawidłowo określa miejsce ułożenia rąk w celu wykonania pośredniego masażu serca u osób dorosłych, odpowiadając, że znajduje się ono na mostku, tuż poniżej połowy jego długości.
- Ponad połowa badanych (57%) wie, że rozpoznać zatrzymanie pracy serca można dzięki sprawdzeniu tętna na szyi (tętno szyjne). O tym, że o zatrzymaniu pracy serca świadczy stwierdzenie braku przytomności, braku oddechu, braku reakcji na głos i dotyk przekonanych jest sześciu na stu badanych (6%).
- Niemal dwie trzecie Polaków potrafi prawidłowo określić metodę udrożnienia górnych dróg oddechowych – 65% osób odpowiada, że należy odgiąć głowę do tyłu.
- Dwie trzecie badanych (67%) potrafi prawidłowo – na boku, z głową odgiętą ku tyłowi – i bezpiecznie ułożyć osobę nieprzytomną.
- Wypowiadając się na temat sposobu reanimowania osób dorosłych przez jednego ratującego badani najczęściej odpowiadają, że nie wiedzą jak to robić (36%). Zaledwie sześciu na stu badanych (6%) potrafi wskazać prawidłowy sposób reanimowania przez jednego ratującego, polegający na tym, że po każdym dwóch sztucznych oddechach należy wykonać 15 ucisków klatki piersiowej w rytmie 100 razy na minutę.

Cytowanie, publiczne odtwarzanie, kopiowanie oraz wykorzystywanie w innej formie danych, informacji i opracowań zawartych w tej publikacji jest dozwolone pod warunkiem podania źródła.

W pierwszych dniach lipca TNS OBOP zrealizował badanie sondażowe, w którym zapytano Polaków o sprawy związane z udzielaniem pierwszej pomocy.¹ Powstały po badaniu komunikat dostarcza wiedzy – między innymi – na temat tego jak badani oceniają swoje umiejętności udzielania pierwszej pomocy a także w jakim stopniu jesteśmy gotowi pomocy takiej udzielać. Badanie na ten sam temat przeprowadzono (we współpracy z Wojskową Akademią Medyczną) poprzednio na początku roku 1997 – mamy więc możliwość porównania najnowszych wyników z tymi, które uzyskaliśmy przed ponad sześcioma laty.

Czy potrafimy udzielać pierwszej pomocy?

Ponad połowa Polaków w wieku 15 i więcej lat (56%) negatywnie ocenia swoje umiejętności udzielania pierwszej pomocy ratującej życie, przy czym zdecydowanie przekonani o braku takich umiejętności stanowią jedną piątą badanych (19%), zaś określający swe umiejętności jako raczej niewystarczające – blisko dwie piąte (37%). Badani przekonani o tym, że ich umiejętności są wystarczające stanowią dwie piąte społeczeństwa (41%) – mniej niż jedna dziesiąta (8%) ocenia swoje umiejętności jako zdecydowanie wystarczające, natomiast jedna trzecia (33%) wypowiada się na ten temat umiarkowanie. Nieznaczny odsetek respondentów (3%) nie potrafi ocenić swoich umiejętności w zakresie udzielania pierwszej pomocy.

W porównaniu z wynikami z roku 1997 wzrósł – choć w niewielkim stopniu, bo o 4 punkty procentowe (z 37% do 41%) – odsetek osób, które pozytywnie wypowiadają się na temat swoich umiejętności udzielania pierwszej pomocy. Liczba tych, którzy oceniają, że ich umiejętności nie są wystarczające dla ratowania życia nieznacznie, bo o 3 punkty, spadła (z 59% do 56%).

¹ Sondaż zrealizowano w dniach 19 – 21. lipca 2003 r. na ogólnopolskiej, losowej, reprezentatywnej próbie 1005 mieszkańców Polski w wieku 15 i więcej lat. Maksymalny statystyczny błąd pomiaru dla tej wielkości próby wynosi +/- 3,1%, przy wiarygodności oszacowania równej 95%.

Dane w proc.

Jak ocenia Pan(i) swoje umiejętności udzielania pierwszej pomocy ratującej życie - czy sądzi Pan(i), że są one wystarczające, czy niewystarczające?		
	I'1997	VII'2003
zdecydowanie wystarczające	7	8
wystarczające	37	41
raczej wystarczające	30	33
raczej niewystarczające	37	37
niewystarczające	59	56
zdecydowanie niewystarczające	22	19
<i>trudno powiedzieć</i>	4	3

Niemal wszystkie osoby, które nie wyrażają gotowości udzielenia pierwszej pomocy, są przekonane, że ich umiejętności nie są wystarczające aby ratować życie (94%). Częściej niż inne grupy krytycznie o swoich umiejętnościach w tym zakresie mówią też gospodynie domowe (76%), rolnicy (64%) a także respondenci najslabiej wykształceni (63%). Częściej też są to kobiety (60%) niż mężczyźni (50%).

Z kolei o posiadaniu wystarczających dla udzielania pierwszej pomocy umiejętności, częściej niż pozostali, mówią robotnicy (54%), mieszkańcy miast 20-100 tysięcznych (50%) oraz badani gotowi udzielać takiej pomocy (49%). Wyraźnie częściej są to mężczyźni (48%) niż kobiety (36%).

Gotowość udzielania pierwszej pomocy

Ponad cztery piąte Polaków deklaruje, że gdyby zaistniała taka konieczność, to udzieliliby pierwszej pomocy (84%): dwie piąte badanych (41%) jest zdecydowanie przekonanych, że tak właśnie by postąpiło i niemal taki sam odsetek (43%) odpowiada, że raczej udzieliłoby pierwszej pomocy. Ponad jedna dziesiąta społeczeństwa (13%) odpowiada, że takiej pomocy by nie udzieliła, przy czym blisko jedna dziesiąta (9%) jest o tym raczej przekonana a 4% - zdecydowanie. Brak zdania w tej kwestii towarzyszy zaledwie 3% badanych.

W porównaniu z badaniem z roku 1997 spadł odsetek osób deklarujących gotowość udzielenia pierwszej pomocy z 90% do 84% - a więc o 6 punktów procentowych. Zauważyć też trzeba, że aż o 14 punktów zmniejszył się odsetek osób zdecydowanie deklarujących udzielenie takiej pomocy (z 55% do 41%). Jednocześnie obserwujemy wzrost liczby osób (z 8% do 13% - a więc o 5 punktów), które odpowiadają, że nie gdyby potrzebna była komuś pierwsza pomoc ratująca życie to nie udzieliłyby jej. Dodać trzeba, że wzrost ten obserwujemy na poziomie odpowiedzi umiarkowanych. Zdecydowana odmowa udzielenia pomocy pozostała bowiem na identycznym poziomie co przed ponad sześcioma laty (4%).

Dane w proc.

A w sytuacji gdyby potrzebna była komuś pierwsza pomoc ratująca życie - udzielił(a)by jej pan(i), czy nie?		
	I'1997	VII'2003
zdecydowanie tak	55	41
tak	90	84
raczej tak	35	43
raczej nie	4	9
nie	8	13
zdecydowanie nie	4	4
trudno powiedzieć	2	3

Praktycznie wszyscy badani (98%), którzy swoje umiejętności udzielania pierwszej pomocy określają jako wystarczające stwierdzają gotowość udzielenia takiej pomocy. Częściej niż pozostali twierdzą tak też przedstawiciele kadry kierowniczej i specjaliści (96%) oraz robotnicy (90%). Częściej mężczyźni (88%) niż kobiety (79%).

Z kolei badani przekonani o tym, że ich umiejętności udzielania pierwszej pomocy są niewystarczające (23%), osoby najstarsze – w wieku 60 i więcej lat (21%) a także emeryci, renciści oraz gospodynie domowe (po 19%) to ci, którzy częściej niż pozostali stwierdzają, że nie udzieliliby pierwszej pomocy. Kobiety (17%) odpowiadają tak prawie dwukrotnie częściej niż mężczyźni (9%).

Stan wiedzy z zakresu udzielania pierwszej pomocy

Trzy czwarte badanych (74%) prawidłowo określa miejsce ułożenia rąk w celu wykonania pośredniego masażu serca u osób dorosłych, odpowiadając, że znajduje się ono na mostku, tuż poniżej połowy jego długości. Przed ponad sześcioma laty tych, którzy potrafili prawidłowo odpowiedzieć na to pytanie było mniej (64%). Tymi, którzy częściej niż pozostali potrafią prawidłowo określić miejsce, w którym należy ułożyć ręce aby wykonać masaż ciała są najmłodszy badani – w wieku 15-19 lat (92%), kierownicy i specjaliści (88%), respondenci określający swoje umiejętności udzielania pierwszej pomocy jako wystarczające (87%) a także uczniowie i studenci (86%).

Nieco ponad jedna dziesiąta Polaków (12%) wskazuje odpowiedzi nieprawidłowe: po lewej stronie klatki piersiowej nad sercem (10%) oraz po prawej stronie klatki piersiowej (2%). W roku 1997 obie te odpowiedzi zyskały łącznie jedną piątą wskazań (19%), z czego pierwsza – 17% a druga 2%.

Brak zdania na ten temat pojawia się u 14% ankietowanych. W roku 1997 nie potrafiło na to pytanie odpowiedzieć 17% badanych.

Dane w proc.

Miejsce ułożenia rąk w celu wykonania pośredniego masażu serca u osób dorosłych znajduje się:		
	I'1997	VII'2003
po lewej stronie klatki piersiowej nad sercem	17	10
po prawej stronie klatki piersiowej	2	2
na mostku, tuż poniżej połowy jego długości	64	74
<i>trudno powiedzieć</i>	17	14

Ponad połowa badanych (57%) wie, że rozpoznać zatrzymanie pracy serca można dzięki sprawdzeniu tętna na szyi (tętnica szyjna). Dokładnie taki sam odsetek badanych wskazał tę odpowiedź w roku 1997. Częściej niż pozostali na ten sposób wskazują młodzi respondenci – w wieku 20-29 lat (74%) oraz osoby oceniające swoje umiejętności udzielania pierwszej pomocy jako wystarczające (68%). Obserwujemy w tym przypadku zależność między wykształceniem ankietowanych a sposobem udzielania odpowiedzi: im badani lepiej wykształceni – tym częstsze wskazania na tę właśnie odpowiedź.

Blisko jedna czwarta Polaków (23%) uważa, że zatrzymanie pracy serca można rozpoznać sprawdzając tętno w okolicy nadgarstka (tętnica promieniowa). W poprzednim badaniu na tę odpowiedź wskazywała blisko jedna trzecia ankietowanych (30%).

Sześciu na stu badanych (6%) sądzi, że o zatrzymaniu pracy serca świadczy stwierdzenie braku przytomności, braku oddechu, braku reakcji na głos i dotyk. Znikomy odsetek respondentów wskazuje, że można to stwierdzić poprzez sprawdzenie tętna na skroni (tętnica skroniowa – 2%) bądź też sprawdzając tętno w okolicy zgięcia łokciowego (tętnica łokciowa – 1%).

Podobnie jak przed sześcioma laty co dziesiąty Polak nie wie w jaki sposób można rozpoznać zatrzymanie pracy serca (1997 – 10%, obecnie – 11%).

Dane w proc.

Zatrzymanie pracy serca można rozpoznać:		
	I'97	VII'03
sprawdzając tętno w okolicy nadgarstka (tętnica promieniowa)	30	23
sprawdzając tętno w okolicy zgięcia łokciowego (tętnica łokciowa)	1	1
sprawdzając tętno na skroni (tętnica skroniowa)	2	2
stwierdzając brak przytomności, brak oddechu, brak reakcji na głos i dotyk	-	6
sprawdzając tętno na szyi (tętnica szyjna)	57	57
<i>trudno powiedzieć</i>	10	11

Niemal dwie trzecie Polaków potrafi prawidłowo określić metodę udrożnienia górnych dróg oddechowych – 65% osób odpowiada, że należy odgiąć głowę do tyłu. Bardzo podobny wynik uzyskaliśmy w roku 1997 – wówczas na odpowiedź tę wskazało 62% badanych. Obecnie częściej niż pozostali prawidłowo na to pytanie odpowiadają dwudziestolatki (78%), respondenci legitymujący się wykształceniem wyższym (77% - im słabsze wykształcenie, tym rzadsze wskazania prawidłowe), pracownicy administracji i usług (77%) oraz robotnicy a także ci, którzy w wystarczającym stopniu potrafią udzielać pierwszej pomocy (po 75%).

Identycznie jak przed sześcioma laty – prawie jedna dziesiąta ankietowanych (9%) twierdzi, że w celu udrożnienia górnych dróg oddechowych należy skrócić głowę na bok. Na przygięcie głowy do klatki piersiowej wskazuje obecnie 7% badanych, a więc nieznacznie mniej niż w roku 1997 (wówczas 9%).

Co piąty pytany (19%) nie potrafi odpowiedzieć na to pytanie. Niemal identycznie było w badaniu poprzednim (wówczas 20%).

Dane w proc.

Udrożnienie górnych dróg oddechowych polega na:		
	I'1997	VII'2003
przygięciu głowy do klatki piersiowej	9	7
skręceniu głowy na bok	9	9
odgięciu głowy do tyłu	62	65
<i>trudno powiedzieć</i>	20	19

Dwie trzecie badanych (67%) potrafi prawidłowo – na boku, z głową odgiętą ku tyłowi – i bezpiecznie ułożyć osobę nieprzytomną. To o 10 punktów procentowych więcej niż w roku 1997 (wówczas na taki sposób ułożenia wskazało 57% badanych). Najczęściej odpowiedź taką wybierają dwudziesto- i trzydziestolatki (odpowiednio: 82% i 79%) a także osoby najlepiej wykształcone (8% - im wykształcenie słabsze, tym rzadsze wskazania na prawidłowy sposób ułożenia).

Jedna piąta osób (21% - w roku 1997 29%) uważa, że nieprzytomnego należy układać na plecach z uniesioną głową, natomiast praktycznie wcale nie zyskuje zwolenników układanie na brzuchu (1% - tak samo jak w roku 1997).

Co dziesiąty ankietowany (11%) nie wie w jaki sposób należy bezpiecznie ułożyć osobę nieprzytomną – to prawie tyle samo, co przed sześcioma laty (wówczas 13%).

Dane w proc.

Bezpieczne ułożenie nieprzytomnego to:		
	I'1997	VII'2003
na plecach z uniesioną głową	29	21
na brzuchu	1	1
na boku, z głową odgiętą ku tyłowi	57	67
<i>trudno powiedzieć</i>	13	11

Wypowiadając się na temat sposobu reanimowania osób dorosłych przez jednego ratującego badani najczęściej odpowiadają, że nie wiedzą jak to robić (36%). W roku 1997 była to również najczęściej spotykana odpowiedź. Jednak wówczas odsetek jej występowania był jeszcze wyższy i wynosił 41%. Do braku wiedzy na ten temat, częściej niż pozostali, przyznają się badani, którzy nie wyrażają gotowości udzielenia pierwszej

pomocy (64%), najstarsi uczestnicy badania – w wieku 60 i więcej lat (63%), emeryci (57%) a także osoby z wykształceniem podstawowym (52%). Zdecydowanie częściej są to też kobiety (46%) niż mężczyźni (26%).

Zaledwie sześciu na stu badanych (6%) potrafi wskazać prawidłowy sposób reanimowania przez jednego ratującego, polegający na tym, że po każdym dwóch sztucznych oddechach należy wykonać 15 ucisków klatki piersiowej w rytmie 100 razy na minutę. W roku 1997 na ten sposób wskazało o połowę mniej badanych (3%). Jedna trzecia respondentów (33% - dokładnie tyle, ile przed sześciu laty) twierdzi, że po każdym dwóch sztucznych oddechach należy wykonać 5 ucisków klatki piersiowej (60-70 razy na minutę). Ponad jedna dziesiąta (13%, w roku 1997 – 12%) uważa zaś, że po każdym jednym sztucznym oddechu należy wykonać 15 ucisków klatki piersiowej (20-30 razy na minutę). Blisko jedna dziesiąta (8% - tyle, ile przed sześciu laty) wskazuje, że po każdym jednym sztucznym oddechu powinno nastąpić 5 ucisków klatki piersiowej (80-100 razy na minutę), zaś 4% (tak, jak w roku 1997), że po każdym czterech sztucznych oddechach 10 ucisków klatki piersiowej (40-50 razy na minutę).

Dane w proc.

Podczas reanimacji ludzi dorosłych, wykonywanej przez jednego ratującego, należy wykonać:		
	I'1997	VII'2003
po każdym dwóch sztucznych oddechach 5 ucisków klatki piersiowej w rytmie 60 do 70 razy na minutę	33	33
po każdym jednym sztucznym oddechu 15 ucisków klatki piersiowej w rytmie 20 do 30 razy na minutę	12	13
po każdym dwóch sztucznych oddechach 15 ucisków klatki piersiowej w rytmie 100 razy na minutę	3*	6
po każdym jednym sztucznym oddechu 5 ucisków klatki piersiowej w rytmie 80 do 100 razy na minutę	8	8
po każdym czterech sztucznych oddechach 10 ucisków klatki piersiowej w rytmie 40 do 50 razy na minutę	4	4
trudno powiedzieć	41	36

* - w roku 1997 odpowiedź brzmiała: po każdym dwóch sztucznych oddechach 15 ucisków klatki piersiowej w rytmie 80 do 100 razy na minutę

MIEJSCE UŁOŻENIA RĄK W CELU WYKONANIA POŚREDNIEGO MASAŻU SERCA U OSÓB DOROSŁYCH ZNAJDUJE SIĘ:

1.po lewej stronie klatki piersiowej nad sercem

2.po prawej stronie klatki piersiowej

3.na mostku, tuż poniżej połowy jego długości

4.trudno powiedzieć

		DANE W PROC.				LICZBA OSÓB
		1	2	3	4	
OGÓLEM		10	2	74	14	1004
PLEĆ	mężczyźni	12	2	78	8	480
	kobiety	9	1	71	19	523
WIEK	15 - 19 lat		4	92	4	106
	20 - 29 lat	11	2	81	6	196
	30 - 39 lat	15	2	73	11	159
	40 - 49 lat	9	1	78	11	196
	50 - 59 lat	11	1	76	12	141
	60 i więcej lat	11	1	56	31	206
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	9	1	68	22	273
	zasadnicze zawodowe	16	4	68	12	295
	średnie i pomaturalne	6	1	83	10	327
	wyższe i licencjat	9	1	82	8	108
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	15	2	70	13	369
	miasta do 20 tys.	6	3	73	18	124
	miasta 20-100 tys.	7	1	79	12	200
	miasta 100-500 tys.	10	1	79	10	190
	miasta pow. 500 tys.	6	2	74	18	120
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	4		88	8	64
	prywatni przedsiębiorcy	23		67	10	36
	pracownicy administracji i usług	8	1	77	14	98
	robotnicy	9	1	85	5	134
	rolnicy	14		71	14	41
	gospodynie domowe	9	3	66	21	43
	emeryci	11	1	62	26	191
	renciści	17	3	56	23	91
	uczniowie i studenci	3	2	86	9	152
	bezrobotni	14	3	78	5	151
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	6		79	15	167
	średnia	10	2	75	13	617
	zła	15	3	69	13	213
DOCHÓD NA OSOBĘ W GOSPODARSTWIE	do 250 zł	9	2	77	12	517
	251 - 400 zł	11	3	72	13	176
	401 - 700 zł	13	2	70	15	165
	701 zł i więcej	8		73	18	146
PRAKTYKI RELIGIJNE	regularne	10	2	74	14	601
	nieregularne	9	1	74	15	273
	niepraktykujący	15	0	77	9	127
OCENA UMIEJĘTNOŚCI UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY	wystarczające	10	2	87	2	417
	niewystarczające	11	2	66	21	555
	trudno powiedzieć	6		63	31	32
GOTOWOŚĆ UDZIELENIA PIERWSZEJ POMOCY	tak	10	1	80	9	832
	nie	12	3	43	43	134
	trudno powiedzieć	9	8	60	24	34

ZATRZYMANIE PRACY SERCA MOŻNA ROZPOZNAĆ:

1.sprawdzając tętno w okolicy nadgarstka (tętnica promieniowa)

2.sprawdzając tętno w okolicy zgięcia łokciowego (tętnica łokciowa)

3.sprawdzając tętno na skroni (tętnica skroniowa)

4.stwierdzając brak przytomności, brak oddechu, brak reakcji na głos i dotyk

5.sprawdzając tętno na szyi (tętnica szyjna)

6.trudno powiedzieć

		DANE W PROC.						LICZBA OSÓB
		1	2	3	4	5	6	
OGÓLEM		23	1	2	6	57	11	995
PLEĆ	mężczyźni	21	1	2	5	63	8	475
	kobiety	24	1	2	7	51	14	520
	15 - 19 lat	13	2	6	12	64	3	103
	20 - 29 lat	17	1	1	5	74	2	195
	30 - 39 lat	20		1	5	62	11	157

WIEK	40 - 49 lat	23	2	9	56	10	195
	50 - 59 lat	35	2	5	49	9	140
	60 i więcej lat	27	2	2	4	38	206
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	28	1	1	8	41	273
	zasadnicze zawodowe	20	1	4	7	57	292
	średnie i pomaturalne	23	0	1	4	65	322
	wyższe i licencjat	17	1	2	6	67	106
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	23	1	2	3	58	368
	miasta do 20 tys.	24			7	55	124
	miasta 20-100 tys.	19	0	5	6	60	200
	miasta 100-500 tys.	21		1	12	56	187
	miasta pow. 500 tys.	30	1	2	7	48	115
GRUPA SPOLECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	24			9	63	63
	prywatni przedsiębiorcy	31		3	3	58	36
	pracownicy administracji i usług	20	2	2	6	61	98
	robotnicy	23		2	6	64	134
	rolnicy	24			8	54	41
	gospodynie domowe	18			6	53	42
	emeryci	29	1	2	5	39	24
	renciści	33	1	2	3	42	18
	uczniowie i studenci	13	1	5	11	66	4
	bezrobotni	19		1	5	67	8
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	12		2	7	70	8
	średnia	26	1	2	7	54	10
	zła	22	0	1	5	54	17
DOCHÓD NA OSOBĘ W GOSPODARSTWIE	do 250 zł	23	1	3	7	57	10
	251 - 400 zł	19	1	2	7	57	15
	401 - 700 zł	27	1	2	7	51	12
	701 zł i więcej	22	0	1	4	61	12
PRAKTYKI RELIGIJNE	regularne	23	1	2	6	55	12
	nieregularne	20		2	6	60	12
	niepraktykujący	28	1	1	7	56	7
OCENA UMIEJĘTNOŚCI UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY	wystarczające	20	1	3	6	68	3
	niewystarczające	25	1	2	7	49	17
	trudno powiedzieć	26			6	40	29
GOTOWOŚĆ UDZIELENIA PIERWSZEJ POMOCY	tak	22	1	2	7	61	7
	nie	25	1	4	3	35	32
	trudno powiedzieć	23			15	31	31

UDROŻNIENIE GÓRNYCH DRÓG ODDECHOWYCH POLEGA NA:

- 1.przygięciu głowy do klatki piersiowej
- 2.skreśnieniu głowy na bok
- 3.odgięciu głowy do tyłu
- 4.trudno powiedzieć

		DANE W PROC.				LICZBA OSÓB
		1	2	3	4	
OGÓLEM		7	9	65	19	986
PŁEĆ	mężczyźni	6	9	71	14	473
	kobiety	8	9	60	23	513
WIEK	15 - 19 lat	11	7	74	8	106
	20 - 29 lat	6	8	78	8	193
	30 - 39 lat	8	7	71	14	156
	40 - 49 lat	6	9	65	20	193
	50 - 59 lat	10	12	65	13	136
	60 i więcej lat	6	10	45	40	202
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	8	6	55	32	268
	zasadnicze zawodowe	8	9	64	18	290
	średnie i pomaturalne	7	10	71	12	322
	wyższe i licencjat	5	11	77	7	105
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	7	9	61	22	363
	miasta do 20 tys.	8	9	61	22	124
	miasta 20-100 tys.	7	6	73	14	195
	miasta 100-500 tys.	9	10	66	15	184
	miasta pow. 500 tys.	5	10	68	17	120
	kierownicy, specjaliści	9	12	72	7	63

GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	prywatni przedsiębiorcy	10	17	59	14	35
	pracownicy administracji i usług	2	5	77	16	97
	robotnicy	7	9	75	10	134
	rolnicy	16	6	55	24	40
	gospodynie domowe	6	6	56	32	39
	emeryci	7	9	49	35	188
	renciści	7	13	53	28	88
	uczniowie i studenci	8	8	74	10	152
	bezrobotni	8	8	72	12	147
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	7	11	66	17	162
	średnia	7	9	68	16	610
	zła	8	9	58	25	209
DOCHÓD NA OSOBĘ W GOSPODARSTWIE	do 250 zł	7	9	69	15	511
	251 - 400 zł	7	10	60	23	173
	401 - 700 zł	10	7	58	25	159
	701 zł i więcej	5	11	65	19	143
PRAKTYKI RELIGIJNE	regularne	8	9	62	21	591
	nieregularne	7	9	66	17	270
	niepraktykujący	3	8	78	11	123
OCENA UMIEJĘTNOŚCI UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY	wystarczające	7	10	75	7	410
	niewystarczające	7	8	60	26	546
	trudno powiedzieć	18	20	28	35	29
GOTOWOŚĆ UDZIELENIA PIERWSZEJ POMOCY	tak	7	10	69	14	819
	nie	10	5	43	42	133
	trudno powiedzieć	4	9	52	35	32

BEZPIECZNE UŁOŻENIE NIEPRZYTOMNEGO TO:

1.na plecach z uniesioną głową

2.na brzuchu

3.na boku, z głową odgiętą ku tyłowi

4.trudno powiedzieć

		DANE W PROC.				LICZBA OSÓB
		1	2	3	4	
OGÓŁEM		21	1	67	11	961
PŁEĆ	mężczyźni	22	2	70	7	461
	kobiety	20	0	64	16	500
WIEK	15 - 19 lat	21	2	75	3	105
	20 - 29 lat	12	2	82	4	184
	30 - 39 lat	13	0	79	7	153
	40 - 49 lat	18		68	13	188
	50 - 59 lat	25	2	64	10	136
	60 i więcej lat	35	0	38	27	195
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	26	0	54	20	263
	zasadnicze zawodowe	25	1	64	10	289
	średnie i pomaturalne	15	2	75	7	311
	wyższe i licencjat	12		81	8	97
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	25	2	63	11	359
	miasta do 20 tys.	26	1	57	16	121
	miasta 20-100 tys.	20		70	10	191
	miasta 100-500 tys.	18	1	70	11	183
	miasta pow. 500 tys.	9	0	78	12	107
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	16		78	6	61
	prywatni przedsiębiorcy	18		71	11	36
	pracownicy administracji i usług	17		76	7	90
	robotnicy	17	2	76	5	130
	rolnicy	27		62	12	40
	gospodynie domowe	21		48	30	42
	emeryci	33	1	42	25	183
	renciści	25	1	61	13	87
	uczniowie i studenci	16	3	77	4	148
	bezrobotni	16	1	76	8	142
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	13	2	76	10	161
	średnia	23	1	66	10	588
	zła	22	1	63	14	207
	do 250 zł	18	1	71	10	502

DOCHÓD NA OSOBE W GOSPODARSTWIE	251 - 400 zł	25	0	62	13	168
	401 - 700 zł	26	3	59	12	152
	701 zł i więcej	22	0	64	13	139
PRAKTYKI RELIGIJNE	regularne	24	1	63	12	576
	nieregularne	16	2	69	13	261
	niepraktykujący	18	0	78	4	121
OCENA UMIEJĘTNOŚCI UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY	wystarczające	23	1	74	2	393
	niewystarczające	19	1	62	18	537
	trudno powiedzieć	24		47	28	31
GOTOWOŚĆ UDZIELENIA PIERWSZEJ POMOCY	tak	21	1	70	8	797
	nie	20	3	46	32	128
	trudno powiedzieć	17		57	26	33

PODCZAS REANIMACJI LUDZI DOROSŁYCH, WYKONYWANEJ PRZEZ JEDNEGO RATUJĄCEGO, NALEŻY WYKONAĆ:

- 1.po każdym dwóch sztucznych oddechach 5 ucisków klatki piersiowej w rytmie 60 do 70 razy na minutę
- 2.po każdym jednym sztucznym oddechu 15 ucisków klatki piersiowej w rytmie 20 do 30 razy na minutę
- 3.po każdym dwóch sztucznych oddechach 15 ucisków klatki piersiowej w rytmie 100 razy na minutę
- 4.po każdym jednym sztucznym oddechu 5 ucisków klatki piersiowej w rytmie 80 do 100 razy na minutę
- 5.po każdym czterech sztucznych oddechach 10 ucisków klatki piersiowej w rytmie 40 do 50 razy na minutę
- 6.trudno powiedzieć

		DANE W PROC.						LICZBA OSÓB
		1	2	3	4	5	6	
OGÓLEM		33	13	6	8	4	36	1001
PLEĆ	mężczyźni	39	14	7	9	6	26	481
	kobiety	28	11	4	8	3	46	521
WIEK	15 - 19 lat	39	16	3	7	4	31	106
	20 - 29 lat	36	22	7	10	4	20	196
	30 - 39 lat	41	11	4	9	7	28	158
	40 - 49 lat	34	7	9	10	5	35	195
	50 - 59 lat	34	13	7	8	1	35	142
	60 i więcej lat	20	6	2	6	3	63	205
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	26	7	3	7	4	52	273
	zasadnicze zawodowe	34	14	8	8	3	34	295
	średnie i pomaturalne	37	15	7	9	5	27	325
	wyższe i licencjat	37	17	3	11	3	29	107
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	36	12	5	8	4	36	371
	miasta do 20 tys.	33	14	2	7	4	39	124
	miasta 20-100 tys.	34	11	8	6	2	38	198
	miasta 100-500 tys.	33	14	5	12	4	32	189
	miasta pow. 500 tys.	27	13	8	10	6	36	120
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	39	22	6	10	4	19	63
	prywatni przedsiębiorcy	59	5	5	10	2	19	36
	pracownicy administracji i usług	27	11	3	14	3	42	97
	robotnicy	29	13	15	13	5	25	134
	rolnicy	27	14	1	3	11	43	41
	gospodynie domowe	45	4	3	10	3	36	43
	emeryci	22	9	4	6	2	57	190
	renciści	30	6	9	3	3	49	92
	uczniowie i studenci	41	15	4	8	5	27	152
	bezrobotni	39	19	3	7	6	26	150
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	47	10	3	9	4	27	166
	średnia	32	13	6	9	4	35	617
	zła	25	12	5	7	6	45	212
DOCHÓD NA OSOBE W GOSPODARSTWIE	do 250 zł	35	13	6	8	4	33	517
	251 - 400 zł	25	16	6	8	5	40	176
	401 - 700 zł	31	8	6	9	3	43	164
	701 zł i więcej	38	9	2	11	4	36	145
PRAKTYKI RELIGIJNE	regularne	32	11	6	8	4	40	601
	nieregularne	33	16	5	9	5	32	272
	niepraktykujący	40	14	5	8	6	28	126
OCENA UMIEJĘTNOŚCI UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY	wystarczające	37	15	9	10	5	23	416
	niewystarczające	29	11	3	7	3	46	555
	trudno powiedzieć	52	2	2	2		41	31
GOTOWOŚĆ UDZIELENIA PIERWSZEJ POMOCY	tak	36	13	6	9	4	31	831
	nie	18	6	2	7	3	64	134
	trudno powiedzieć	21	14		3	6	57	34

JAK OCENIA PAN(I) SWOJE UMIEJĘTNOŚCI UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY RATUJĄCEJ ŻYCIU - CZY SĄDZI PAN(I), ŻE SĄ ONE WYSTARCZAJĄCE, CZY NIWYSTARCZAJĄCE?

- 1.zdecydowanie wystarczające
2.raczej wystarczające
3.raczej niewystarczające
4.zdecydowanie niewystarczające
5.trudno powiedzieć

		DANE W PROC.					LICZBA OSÓB
		1	2	3	4	5	
OGÓLEM		8	33	37	19	3	1005
PLEĆ	mężczyźni	10	37	35	15	2	482
	kobiety	6	29	38	22	4	523
WIEK	15 - 19 lat	8	35	44	12		106
	20 - 29 lat	8	38	39	12	2	196
	30 - 39 lat	13	25	43	17	3	159
	40 - 49 lat	8	33	35	19	5	196
	50 - 59 lat	10	36	32	20	2	142
	60 i więcej lat	4	31	30	31	5	206
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	3	30	38	25	3	273
	zasadnicze zawodowe	8	36	38	15	3	296
	średnie i pomaturalne	13	34	33	17	2	327
	wyższe i licencjat	10	28	37	19	6	108
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	6	35	37	20	2	371
	miasta do 20 tys.	13	28	37	18	4	124
	miasta 20-100 tys.	10	41	33	14	3	200
	miasta 100-500 tys.	9	30	37	23	2	190
	miasta pow. 500 tys.	8	26	39	20	6	120
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	17	28	33	13	9	64
	prywatni przedsiębiorcy	8	14	61	11	6	36
	pracownicy administracji i usług	14	32	27	24	3	98
	robotnicy	14	39	33	12	1	134
	rolnicy	2	30	37	27	5	41
	gospodynie domowe	5	19	45	31		43
	emeryci	3	34	32	28	2	191
	reńciści	6	31	30	21	11	92
	uczniowie i studenci	8	36	42	15		152
	bezrobotni	7	38	42	12	2	151
SAMOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	8	28	43	17	4	167
	średnia	9	35	35	19	3	619
	zła	7	32	36	21	4	213
DOCHÓD NA OSOBĘ W GOSPODARSTWIE	do 250 zł	8	33	39	16	4	519
	251 - 400 zł	7	32	40	19	1	176
	401 - 700 zł	13	35	25	25	2	165
	701 zł i więcej	6	31	36	21	6	146
PRAKTYKI RELIGIJNE	regularne	7	34	36	18	4	602
	nieregularne	10	30	37	20	3	273
	niepraktykujący	11	32	37	19	1	127
GOTOWOŚĆ UDZIELENIA PIERWSZEJ POMOCY	tak	10	39	37	11	3	834
	nie	1	3	34	60	2	134
	trudno powiedzieć		6	30	46	18	34

JAK OCENIA PAN(I) SWOJE UMIEJĘTNOŚCI UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY RATUJĄCEJ ŻYCIU - CZY SĄDZI PAN(I), ŻE SĄ ONE WYSTARCZAJĄCE, CZY NIWYSTARCZAJĄCE?

- 1.wystarczające
2.niewystarczające
3.trudno powiedzieć

		DANE W PROC.			LICZBA OSÓB
		1	2	3	
OGÓLEM		41	56	3	1005
PLEĆ	mężczyźni	48	50	2	482
	kobiety	36	60	4	523
WIEK	15 - 19 lat	44	56		106
	20 - 29 lat	47	51	2	196
	30 - 39 lat	38	59	3	159
	40 - 49 lat	42	53	5	196
	50 - 59 lat	46	52	2	142

	60 i więcej lat	35	60	5	206
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	33	63	3	273
	zasadnicze zawodowe	44	53	3	296
	średnie i pomaturalne	47	50	2	327
	wyższe i licencjat	38	57	6	108
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	41	57	2	371
	miasta do 20 tys.	41	55	4	124
	miasta 20-100 tys.	50	47	3	200
	miasta 100-500 tys.	38	59	2	190
	miasta pow. 500 tys.	34	60	6	120
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	45	46	9	64
	prywatni przedsiębiorcy	21	72	6	36
	pracownicy administracji i usług	46	51	3	98
	robotnicy	54	45	1	134
	rolnicy	31	64	5	41
	gospodynie domowe	24	76		43
	emeryci	37	61	2	191
	renciści	37	52	11	92
	uczniowie i studenci	43	57		152
	bezrobotni	45	53	2	151
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	36	60	4	167
	średnia	44	53	3	619
	zła	39	57	4	213
DOCHÓD NA OSOBĘ W GOSPODARSTWIE	do 250 zł	41	55	4	519
	251 - 400 zł	40	59	1	176
	401 - 700 zł	48	51	2	165
	701 zł i więcej	37	57	6	146
PRAKTYKI RELIGIJNE	regularne	42	55	4	602
	nieregularne	40	57	3	273
	niepraktykujący	43	56	1	127
GOTOWOŚĆ UDZIELENIA PIERWSZEJ POMOCY	tak	49	48	3	834
	nie	4	94	2	134
	trudno powiedzieć	6	76	18	34

A W SYTUACJI GDYBY POTRZEBNA BYŁA KOMUŚ PIERWSZA POMOC RATUJĄCA ŻYCIE - UDZIELIŁ(A)BY JEJ PAN(I), CZY NIE?

- 1.zdecydowanie tak
- 2.raczej tak
- 3.raczej nie
- 4.zdecydowanie nie
- 5.trudno powiedzieć

		DANE W PROC.					LICZBA OSÓB
		1	2	3	4	5	
OGÓLEM		41	43	9	4	3	1002
PŁEĆ	mężczyźni	46	42	8	1	2	481
	kobiety	36	43	10	7	4	521
WIEK	15 - 19 lat	31	54	12	3		106
	20 - 29 lat	36	51	5	4	3	195
	30 - 39 lat	51	33	9	3	5	157
	40 - 49 lat	41	43	11	2	3	195
	50 - 59 lat	49	39	5	4	2	142
	60 i więcej lat	37	36	12	9	6	206
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	38	40	9	8	5	273
	zasadnicze zawodowe	42	43	9	3	3	296
	średnie i pomaturalne	42	42	10	3	3	324
	wyższe i licencjat	40	49	6	2	3	107
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	42	42	8	5	4	370
	miasta do 20 tys.	39	40	13	3	5	124
	miasta 20-100 tys.	38	49	8	3	1	199
	miasta 100-500 tys.	46	38	8	5	3	188
	miasta pow. 500 tys.	36	43	11	6	4	120
	kierownicy, specjaliści	45	51	1	2	2	63
	prywatni przedsiębiorcy	53	43	2	2		36
	pracownicy administracji i usług	38	42	12	3	5	98
	robotnicy	50	41	6	1	3	134
	rolnicy	48	32	10	6	5	41

GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	gospodynie domowe	24	50	9	10	7	42
	emeryci	35	41	11	8	5	191
	renciści	50	27	12	6	4	92
	uczniowie i studenci	33	50	11	5	1	152
	bezrobotni	43	44	9	1	3	151
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	44	44	7	2	3	165
	średnia	38	43	10	5	3	618
	zła	46	39	8	3	4	213
DOCHÓD NA OSOBE W GOSPODARSTWIE	do 250 zł	39	45	8	5	4	518
	251 - 400 zł	44	42	11	3	1	175
	401 - 700 zł	45	34	11	5	4	164
	701 zł i więcej	41	41	10	3	5	145
PRAKTYKI RELIGIJNE	regularne	43	40	9	5	3	600
	nieregularne	37	45	11	3	4	273
	niepraktykujący	41	45	7	4	3	126
OCENA UMIEJĘTNOŚCI UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY	wystarczające	55	43	1	0	0	415
	niewystarczające	31	42	15	7	5	555
	trudno powiedzieć	33	41	4	3	20	32

A W SYTUACJI GDYBY POTRZEBNA BYŁA KOMUŚ PIERWSZA POMOC RATUJĄCA ŻYCIE - UDZIELIŁ(A)BY JEJ PAN(I), CZY NIE?
1.tak
2.nie
3.trudno powiedzieć

		DANE W PROC.			LICZBA OSÓB
		1	2	3	
OGÓLEM		84	13	3	1002
PLEĆ	mężczyźni	88	9	2	481
	kobiety	79	17	4	521
WIEK	15 - 19 lat	85	15		106
	20 - 29 lat	88	9	3	195
	30 - 39 lat	84	11	5	157
	40 - 49 lat	84	13	3	195
	50 - 59 lat	88	10	2	142
	60 i więcej lat	73	21	6	206
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	78	17	5	273
	zasadnicze zawodowe	85	13	3	296
	średnie i pomaturalne	84	13	3	324
	wyższe i licencjat	89	8	3	107
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	83	12	4	370
	miasta do 20 tys.	79	16	5	124
	miasta 20-100 tys.	87	11	1	199
	miasta 100-500 tys.	84	13	3	188
	miasta pow. 500 tys.	79	17	4	120
GRUPA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	96	2	2	63
	prywatni przedsiębiorcy	96	4		36
	pracownicy administracji i usług	80	15	5	98
	robotnicy	90	7	3	134
	rolnicy	80	16	5	41
	gospodynie domowe	74	19	7	42
	emeryci	76	19	5	191
	renciści	77	19	4	92
	uczniowie i studenci	83	16	1	152
	bezrobotni	87	10	3	151
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	88	9	3	165
	średnia	82	15	3	618
	zła	84	11	4	213
DOCHÓD NA OSOBE W GOSPODARSTWIE	do 250 zł	84	12	4	518
	251 - 400 zł	86	13	1	175
	401 - 700 zł	79	17	4	164
	701 zł i więcej	82	13	5	145
PRAKTYKI RELIGIJNE	regularne	83	13	3	600
	nieregularne	82	14	4	273
	niepraktykujący	85	12	3	126
	wystarczające	98	1	0	415

OCENA UMIEJĘTNOŚCI UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY	niewystarczające	73	23	5	555
	trudno powiedzieć	74	7	20	32